

4. Vnější vztahy

Hodnota vývozu v 1. pololetí vzrostla.

Celková hodnota zboží vyvezeného v 1. pololetí 2018 dosáhla 1 821,0 mld. korun¹. To je o 6,3 mld. (0,3 %) více než ve stejném období minulého roku. Meziroční nárůst tlumil zejména výsledek 1. čtvrtletí, který byl značně ovlivněn rekordním vývozem v roce 2017 (meziroční propad dosáhl 10,3 mld. korun). Na hodnotě vývozu v běžných cenách se mohlo částečně projevit i meziroční posílení koruny. Ve 2. čtvrtletí 2018 se hodnota vývozu zboží zvýšila o 16,6 mld. korun (1,8 %).

Po dlouhé době poklesl vývoz do Německa.

Z pohledu na teritoriální členění vývozu je patrná určitá stagnace částečně způsobená vysokou základnou minulého roku. Hodnota exportu do zemí EU se tak v 1. pololetí 2018 zvýšila o 11,2 mld. korun, což je značně nižší nárůst než navýšení o 98,5 mld. ve stejném období minulého roku. Poprvé od 1. pololetí 2013 došlo k meziročnímu poklesu vývozu do Německa (-3,0 mld. korun, -0,5 %). Pokračoval pokles hodnoty vývozu na Slovensko (-3,5 mld. korun, -2,2 %) a do Velké Británie (-5,2 mld. korun, -5,8 %). Naopak pokračoval trend vysokých nárůstů vývozu do Nizozemska, tentokrát to bylo +6,9 mld. korun (12,0 %). Jen slabě se zvýšil vývoz zboží do Polska (2,0 mld. korun, 1,8 %), Rakouska (1,0 mld., 1,3 %) a Francie (2,7 mld., 2,9 %). Hodnota vývozu do zemí mimo EU se v 1. pololetí meziročně snížila o 5,0 mld. korun (1,7 %).

Hodnota vývozu motorových vozidel klesla. Ostatním výrobcům se dařilo udržet růst.

Produkt, který měl na poklesu hodnoty vývozu klíčový podíl, byla v 1. pololetí motorová vozidla. Hodnota jejich exportu se v tomto období meziročně snížila o 22,7 mld. korun (4,3 %) a klesala v 1. i 2. čtvrtletí. Ostatní výrobci zaznamenali spíše zvolnění růstu než propady, významnější výjimkou byl jen pokles u potravinářských výrobků o 2,9 mld. korun (5,3 %) a pryžových a plastových výrobků o 2,3 mld. (2,3 %). Mírně rostl vývoz strojů a zařízení (4,2 mld. korun, 2,1 %), rovněž elektrických zařízení (6,3 mld. korun, 4,2 %) nebo kovodělných výrobků (2,1 mld., 1,9 %). Počítače, elektronické a optické přístroje v 1. pololetí zaznamenaly výrazný meziroční nárůst exportu o 21,9 mld. korun (13,2 %).

Hodnota dovozu vzrostla, částečně i kvůli zvýšeným cenám některých surovin.

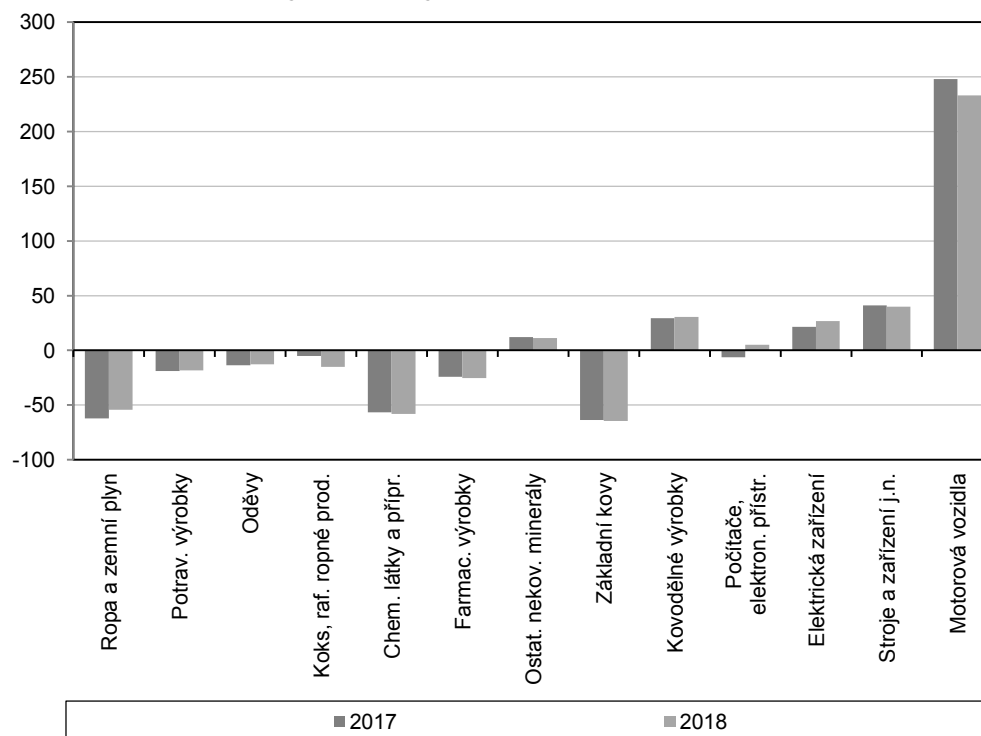
Hodnota dovezeného zboží v 1. pololetí činila 1 715,2 mld. korun. Meziročně došlo k navýšení o 25,7 mld. korun (1,5 %). Naprostá většina uvedeného přírůstku se odehrála ve 2. čtvrtletí (23,5 mld. korun, 2,8 %). Podobně jako v předchozích obdobích do výsledku promlouvaly ceny dovážených surovin. To je případ koksu a rafinovaných ropných výrobků, u nichž se hodnota importu meziročně zvýšila o 8,7 mld. korun (36,2 %). Zvýšila se hodnota dovozu strojů a zařízení (5,5 mld. korun, 3,4 %), ale rovněž ostatních dopravních prostředků (7,4 mld. korun, 35,7 %), které z pohledu celkového objemu dříve tvořily malou položku. Naopak dovoz motorových vozidel klesl o 7,8 mld. korun (2,7 %). Hodnota importu ropy a zemního plynu se snížila o 7,2 mld. korun, což je v protikladu s rostoucími cenami těchto komodit. V 1. pololetí se však mimo jiné projevovало předzásobením, díky kterému nebylo nutné dovážet stejný objem plynu jako v předchozím roce. Z teritoriálního hlediska za růstem celkového importu stály zejména země EU (+19,9 mld. korun), ostatní destinace zaznamenaly mírnější nárůst o 6,4 mld.

Přebytek bilance obchodu se zbožím klesl....

Celkový přebytek bilance zahraničního obchodu se zbožím dosáhl v 1. pololetí 105,7 mld. korun. To je o 19,4 mld. méně než ve stejném období minulého roku. Většina z tohoto poklesu vznikla již v 1. čtvrtletí, ve 2. kvartálu byl přebytek meziročně nižší o 6,9 mld. korun. K poklesu přebytku došlo u států EU (-8,7 mld. korun) a došlo k němu u obchodu s většinou významných partnerů (Německo -6,6 mld., Slovensko -3,8 mld., Velká Británie -3,5 mld. atd.). Výjimkou bylo Nizozemsko, do kterého v posledním období Česko více vyváží, což také povzbudilo nárůst přebytku o 6,7 mld. korun.

¹ Údaje statistiky zahraničního obchodu v národním pojetí v nominálním vyjádření zahrnující pouze obchod se zbožím. Hodnota vývozu je zachycena v cenách FOB, tj. včetně nákladů souvisejících s dopravou na hranice ČR. Důvod uvedený níže v této kapitole je v cenách CIF, tj. včetně nákladů souvisejících s dopravou v zahraničí na hranice ČR. Data jsou platná k 6. 6. 2018.

Graf č. 9 Bilance zahraničního obchodu* ve statistice zahraničního obchodu (kumulace 1. pololetí, v mld. korun, vybrané oddíly klasifikace CPA)

Zdroj: ČSÚ

*v národním pojetí

... z velké části kvůli motorovým vozidlům.

Pokles přebytku bilance z velké části zapříčinila motorová vozidla, u kterých kladné saldo meziročně kleslo poprvé od roku 2013 (-14,9 mld. korun). Prohloubení deficitu nastalo u koksů a rafinovaných ropných výrobků (-9,9 mld.). Naopak u ropy a zemního plynu se deficit bilance zmínil o 7,8 mld. korun. Proti celkovému deficitu působily počítače, elektronické a optické přístroje, které se z obvyklého deficitu dostaly do přebytku 5,0 mld. korun (redukce deficitu o 11,4 mld. korun). Zvýšení přebytku nastalo u elektrických zařízení (+5,1 mld. korun).

Běžný účet platební bilance ve 2. čtvrtletí vykázal netypický vývoj.

Podle údajů ČNB dosáhl běžný účet platební bilance v 1. pololetí roku přebytku, který se však meziročně snížil o 25,1 mld. korun. Překvapivý byl zejména výsledek 2. čtvrtletí, ve kterém tentokrát běžný účet skončil v přebytku. Nedošlo totiž k tak výraznému odlivu prvotních důchodů do zahraničí (konkrétně důchodů z investic), jak je v tomto kvartálu obvyklé. Ve směru přebytku tak tradičně působilo kladné saldo obchodu se zbožím a službami. Kapitálový účet, který tradičně dosahuje přebytku, se ve 2. čtvrtletí dostal do deficitu (poprvé od roku 2006).

Finanční účet v 1. pololetí skončil v přebytku.

Přebytek finančního účtu se v 1. pololetí meziročně snížil o 95,3 mld. korun. Oproti stejnému období minulého roku se výrazně snížil čistý příliv přímých investic (o 33,1 mld. korun), což však lze spojit s výjimečným obdobím okolo ukončení intervencí. Čistý odliv nastal v 1. pololetí u portfoliových investic – ve 2. čtvrtletí se totiž o 162,7 mld. korun snížil objem dluhových cenných papírů držených zahraničními vlastníky.